

Innspill til høring av handlingsprogram 2027-2030 til Regionplan Lister 2030

Sammendrag og vurderinger

Høringsperioden 13. februar til 31. mai 2026

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
Bane Nor	• Støtter tiltaket 3.1.2 i om å styrke utviklingen rundt togstasjonene med boliger og næringsvirksomhet, og utvikle reiselivstilbud i tilknytning til stasjonene. Ser frem til å følge hvordan dette blir fulgt opp i konkrete planer. • Savner omtale av jernbanen under mål 3.5 som handler om at infrastruktur for transport og kommunikasjon er robust, har god kapasitet og er tilpasset klimaendringer og ekstremsituasjoner.	• Det er kommunene som har hovedansvaret for å styrke utviklingen rundt togstasjonene gjennom sin planlegging. • Ansvar for at jernbanen er robust, har god kapasitet og er tilpasset klimaendringer og ekstremsituasjoner, ligger hos staten. Det vurderes ikke som naturlig å legge inn et tiltak om dette i et handlingsprogram til en regional plan.
Eilert Sundt videregående skole	• Savner at skoleskyss til de videregående skolene er nevnt under tiltak 3.2.1 og foreslår følgende omformulering: «<i>Utvikle og prøve ut nye kollektive mobilitetsløsninger som er fleksible, universelt utformede og som har god tilknytning mellom lokale og regionale reisetilbud. Som ledd i dette skal skoleskyss og rutetilbud til og fra de videregående skolene i Lister vurderes særskilt, slik at tilbudet samsvarer med skolenes start- og sluttider og elevenes faktiske reisemønster</i>». • Mener at tiltakene under mål 4 i liten grad adresserer at elevene i hele regionen reelt må ha tilgang til tilbudet i form av et godt skystilbud. Foreslår derfor et nytt tiltak 4.1.7 «<i>Sikre at ungdom i</i>	• Det er flere høringsinstanser som har påpekt utfordringer med skoleskyss i regionen, og det har vært møter med blant annet representantskapet i Lister Interkommunale politiske råd og med Agder kollektivtrafikk om dette. Istedenfor å tilføye noe om skoleskyss under tiltak 3.2.1 og under kapittel 4, foreslås det at det legges inn et nytt tiltak 3.2.2 i handlingsprogrammet med følgende ordlyd: «Samarbeide for å forbedre skoleskyss til de videregående skolene, blant annet gjennom styrket dialog mellom Agder kollektivtrafikk, skoler og elever». Dette vurderes i stor grad å imøtekomme innspillene fra skolen. Innspillet er dermed delvis tatt til følge.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	<i>hele Lister har reell tilgang til regionens videregående opplæringstilbud, uavhengig av bostedskommune. Tiltaket innebærer en samlet vurdering av tilbudsstruktur, skoleskyss og hybeltilbud, slik at geografiske og praktiske forhold ikke blir en barriere for utdanningsvalg – særlig for yrkesfaglige tilbud som kun finnes ett sted i regionen.»</i> (Ansvar: Agder fylkeskommune. Samarbeidspartnere: De videregående skolene i Lister, Lister interkommunale politiske råd, Agder kollektivtrafikk (AKT), kommunene). • Påpeker at handlingsprogrammet i liten grad nevner skolene som samarbeidspartnere på tiltak der de har en åpenbar rolle. Konkret bør de videregående skolene tilføyes som samarbeidspartnere under tiltak 4.1.1 (skole- og tilbudsstruktur) og tiltak 3.2.1 (mobilitetsløsninger).	• Forslag på nytt tiltak 4.1.7: Den første setningen i forslaget vurderes ikke å være et tiltak, men en målformulering. Hadde selve planen vært til revidering hadde det vært et godt forslag til et nytt mål, men planen skal ikke endres. Setning nr. to beskriver ikke kun ett tiltak, men en kombinasjon av flere ulike enkelttiltak. Det vurderes at innholdet i forslaget allerede er ivare tatt gjennom tiltak 4.1.1 om skole- og tilbudsstruktur og det nye tiltaket 3.2.2 om samarbeid for å forbedre skoleskyss til de videregående skolene. Forslaget tas derfor ikke inn som eget tiltak i handlingsprogrammet. • Innspillet om å legge til de videregående skolene som samarbeidspartnere under tiltak 3.2.1 og 4.1.1 tas til følge.
Farsund kommune	• Foreslår at følgende tiltak legges til under mål 2.3 for å styrke Lista flyplass: «<i>Regionen arbeider med å øke bevisstheten om Lista flyplass' strategiske posisjon i totalforsvarets øyemed</i>» (Ansvar: Agder fylkeskommune. Samarbeidspartnere: Kommunene og næringslivet, inkludert flyplassen).	• Med tanke på den aktuelle geopolitiske situasjonen mener bør forslaget fra kommunen tas til følge, dog med en annen ansvarfordeling enn det kommunen foreslår. Her vil det være naturlig at det først og fremst er en <i>politisk</i> oppgave å jobbe med dette inn mot nasjonale aktører. Konkret bør ansvaret for dette tiltaket legges til representantskapet i Lister interkommunale politiske råd, fylkespolitikere og stortingspolitikere fra Agder, samt Farsund Lufthavn AS.
Flekkefjord kommune	• Støtter hovedretningen i handlingsprogrammet og mener at tiltakene samlet sett bidrar til å nå målene i Regionplan Lister 2030.	• Innspill til tiltak 2.2.2: Enig med kommunen at dette viktige tiltak med fordel kunne omformuleres slik at det blir mer konkret og tydelig. Samtidig er det så

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	• Mener at følgende tiltak bør prioriteres høyst: ○ Pkt. 1.1 og tiltak 1.1.1 om å legge til rette for et mer variert boligtilbud for alle. ○ Pkt. 1.3 og tiltak 1.3.1 om å rydde, merke og skilte nye og eksisterende turstier. ○ Pkt. 2.2 og tiltak 2.2.2 om å jobbe systematisk med muligheter for utdanning og arbeid for å få flere i jobb. ○ Pkt. 3.1 og tiltak 3.1.1 om å etablere hjertesoner ved skolene. ○ Pkt. 4.1. og tiltakene 4.1.1., 4.1.2., 4.1.4. og 4.1.6., pkt. 4.2. og tiltak 4.2.1. og 4.2.2., pkt. 4.3. og pkt. 4.4, som omhandler utdanning, kompetanse og folkehelse. • Mener at følgende tiltak bør omformuleres eller presiseres: ○ Mål 2.2. og tiltak 2.2.2. Det må tydeliggjøres hvilke virkemidler og tiltak som skal prioriteres og hvordan de kan supplere hverandre på en god måte, sett opp mot de ulike målgruppene. Kommunene i Lister må sikres ressurser og tilgang på virkningsfulle tilbud som samsvarer med satsingen ellers i Agder. Det må defineres hvem som har hovedansvaret for å sikre innhold og det må avklares rammer for finansiering. Både NAV Lister, de videregående skolene, Amento, næringslivet, kommunene og fylkeskommunen er alle aktuelle aktører, og det er en risiko for at det blir utydelig hvem som	mange aktører som må på banen og samarbeide, at det blir vanskelig å lande på enkelte konkrete virkemidler. For å holde det litt åpent hvilke helt konkrete tiltak man blir enig om å iverksette, vil det inntil videre være best å skrive generelt at man skal «jobbe systematisk» for dette, men at tiltaket suppleres med noen eksempler som listes opp som kulepunkter. • Enig med kommunens vurdering at tiltak 1.4.2 om bærekraftig bygging av nye fritidsboliger ikke bør prioriteres. Tiltaket tas derfor ut av handlingsprogrammet. På de andre punktene (1.2.1, 1.5.2, 1.5.4 og 2.5.1) er ikke fylkeskommunedirektøren enig med kommunen, og mener at disse fortsatt bør prioriteres. Når det gjelder tiltak 1.2.1 har fylkesutvalget allerede vedtatt at de ønsker å ha dette tiltaket i handlingsprogrammet (FU-sak 7/26, 10.2.2026). • Øvrige innspill fra kommunen tas til orientering.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	«har ballen» når så mange har et delansvar og samtidig skal jobbe helhetlig og sammenhengende. • Mener at følgende tiltak <i>ikke</i> bør prioriteres: Pkt. 1.2.1., 1.4.2., 1.5.2., 1.5.4. og 2.5.1. Hovedbegrunnelsen er at handlingsplanen inneholder svært mange punkter og tiltak, og at gjennomføringsevnen kan øke med en noe større fokusering. • Understreker viktigheten av at tiltakene har tydelig ansvarlig aktør og realistisk finansiering. • Støtter at innspill fra barn og unge vektlegges i den videre prosessen.	
Flekkefjord videregående skole	(Likelydende med innspill fra Eilert Sundt videregående skole, se innspill der.)	(Se vurderinger lenger oppe under Eilert Sundt videregående skole.)
FRI Agder	• Mål 2.2 om inkludering, mangfold og likestilling, med tilhørende tiltak, er viktigst, men også mål 1.5 og tilhørende tiltak om kultur- og fritidstilbud. • Mener at tilrettelegging for og arbeid med mangfold også er viktig for å lage gode bomiljø (mål 1.1), og at dette vil bidra til å gjøre regionen attraktiv for bosetting (mål 1.4) og til å tiltrekke og/eller holde på kompetanse (mål 4.1 og 4.2). • Påpeker at skeive kan ha særskilte utfordringer knyttet til mål 4.4 (minskende sosial ulikhet i helse og økende skår på målinger for livsmestring og folkehelse). • Foreslår UiAs Senter for likestilling som samarbeidspartner for tiltak 2.2.3 (barnehage og	• Enig med FRI Agder at det er viktig å jobbe for inkludering, mangfold og likestilling, og at dette er relevant under flere av målene i Regionplan Lister 2030. <i>Innspillene om å tilføye UiAs Senter for likestilling som samarbeidspartner under de nevnte tiltakene tas til følge.</i> • Øvrige innspill uten konkrete endringsønsker tas til orientering. Det påpekes at fylkeskommunens arbeid med likestilling, inkludering og mangfold først og fremst kommer til å bli ivaretatt av den nye regionale planen for likestilling, inkludering og mangfold, som er under utarbeidelse.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	skole må aktivt jobbe mot fremmedfrykt og for respekt, aksept, inkludering og mangfold i undervisningen) og for tiltak 4.4.1 (jobbe systematisk, tverrsektorielt og regionalt med folkehelse).	
Hægebostad kommune	• Er positiv til revisjonen av handlingsprogrammet med sikte på å redusere antall tiltak og tydeliggjøre prioriteringene. • Anbefaler at tiltakene i handlingsprogrammet konkretiseres og avgrenses ytterligere før de eventuelt tas inn i det endelige handlingsprogrammet. Mener at en del av tiltakene i sin nåværende form fremstår som enten utilstrekkelig konkretisert eller uten tydelig innholdsavgrensning. • Foreslår å omformulere tiltak 2.3.3 slik: <i>«Ta i bruk og videreutvikle verktøy, metoder og innsikter fra StimuLab-prosjektet «Sammen om arealene», med særlig vekt på implementering av Kompass Lister som felles regional verktøykasse for mer helhetlig, inkluderende og bærekraftig arealforvaltning.»</i> • Foreslår et nytt tiltak 3.4.1: <i>«Bidra med tilskudd til utbygging av ladestasjoner i sentrumsområder der det ikke er marked for kommersiell utbygging. Ansvar: Agder fylkeskommune og kommunene.»</i> • Foreslår å endre tilbake tiltak 3.5.1 slik ordlyden var i det gamle handlingsprogrammet: <i>«Utbedre fv. 42 gjennom Lister med gul stripe på hele strekningen. Dette vil gi en sikker veg med trygg</i>	• Enig med kommunens refleksjoner om tiltak 2.3.3. <i>Tiltaket omformuleres slik kommunen foreslår.</i> • Forslag nytt tiltak 3.4.1: Tiltaket bør ikke tas inn i handlingsprogrammet. Det vises til tidligere tilskuddsordning til normalladere for reiselivsnæringen i Agder som ble avviklet 31.12.2025 på grunn av lav etterspørsel. Generelt er det markedet som bør ta seg av etablering av hurtigladdere. Om fylkespolitikkerne igjen skulle ønske å opprette en ny tilskuddsordning for ladestasjoner og sette av egne midler til det bør dette gjøres gjennom en egen politisk sak. • Til endringsforslaget 3.5.1: Realismen i tiltakene ble vedtatt som en viktig premiss i arbeidet med handlingsprogrammet. Å skrive «utbedre fv. 42 gjennom Lister med gul stripe på hele strekningen» er ikke et realistisk tiltak med tanke på tidshorisonten for handlingsprogrammet (innen 2030). Fylkeskommunedirektøren anbefaler derfor sterkt å beholde formuleringen slik det sto i høringsforslaget, og som er i tråd med det politisk vedtatte handlingsprogrammet for regional plan for mobilitet. • Forslag på nytt tiltak 3.5.2: <i>Innspillet tas til følge, men med en litt annen ordlyd enn det kommunen</i>

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	<i>framkommelighet for tungtransport og tilrettelegger for spredt boligbygging og vekst i hele Lister.»</i> • Foreslår et nytt tiltak 3.5.2: «<i>Etablere et styrket interkommunalt samarbeid om beredskap og infrastruktur, inkludert felles avtale om beredskap mellom kommunene og arbeid for å få styrket EKOM beredskap i regionen (tilsvarende KEIV prosjektet).</i>». • Foreslår et nytt tiltak 3.5.3: «<i>I samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter bidra til at viktig sivil infrastruktur i Lister som havner, flyplass, adkomstveier og strømforsyning til disse er tilrettelagt for- og tilgjengelig i ekstremisituasjoner.</i>» • Foreslår et nytt tiltak 3.5.4: «<i>Ferdigstille mobilutbygging der det er fast bosetting. Ansvar: Kommunene og Agder fylkeskommune.</i>»	foreslår, med bakgrunn i at kommune i Lister i mellomtiden allerede har inngått en ny samarbeidsavtale for beredskap: «<i>Styrke og videreutvikle det interkommunale beredskapssamarbeidet ved å etablere felles løsninger, samordne beredskapsressurser og utvikle nødvendig infrastruktur som understøtter effektiv kommunikasjon og krisehåndtering.</i>» Fylkeskommunedirektøren mener imidlertid det er åpenbart at det er Lister interkommunale politiske råd og kommunene som må ta ansvar for dette tiltaket, ikke fylkeskommunen, slik kommunen foreslår i sin høringsuttalelse. • Forslag til nytt tiltak 3.5.3: Dette vurderes å være ivare tatt gjennom Agdertingets uttalelse fra 21. mai 2026, der Agdertinget ber fylkeskommunen, regionrådene og kommunene om å bidra til å gjennomføre en kartlegging som omfatter både tidligere relevant forsvarsinfrastruktur og relevant sivil infrastruktur som kan støtte militær aktivitet og vertslandsstøtte – herunder transport- og knutepunkt (vei, havn, jernbane og fly). Arbeidet med dette er i gang. Utover det mener fylkeskommunedirektøren at alle nivåer – stat, fylkeskommune og kommuner – må ta sin del av ansvaret for at infrastrukturen som de eier er tilrettelagt for - og tilgjengelig i ekstremisituasjoner. Det vurderes derfor ikke å være nødvendig å ta inn dette foreslåtte tiltaket i handlingsprogrammet.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		Forslag til nytt tiltak 3.5.4: I sitt svar på interpellasjonen om bredbånds- og mobilnettutbygging i fylkestinget 16. juni 2026 viser fylkesordføreren til undersøkelsen for mobildekning som Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har utarbeidet. Ifølge denne er det ikke spesielle utfordringer med mobildekning i Hægebostad kommune. Samtidig har styringsgruppen for Det Digitale Agder vedtatt at den fra og med 2027 vil vurdere mobilnettutbygging. Fylkeskommunedirektøren ser med bakgrunn i dette ikke noe behov for å ta inn et tiltak om mobilutbygging i dette handlingsprogrammet.
Innakva	- Handlingsprogrammet bør i langt større grad omtale og inkludere blå næringer og bærekraftig marin verdiskaping. Det bør være med noe om akvakultur/havbruk, sjømat, marine næringer, blå bioøkonomi og marin kompetanse. - Mener at regionen trenger en kunnskapsbasert strategi for bærekraftig marin verdiskaping. - Foreslår et nytt punkt 2.1.5 «<i>Utvikle bærekraftig blå næring og marin verdiskaping som et prioritert satsingsområde i Listerregionen</i>», inkludert nærmere beskrivelse av konkrete tiltak under det. - Foreslår å ta inn «<i>Styrke regional matberedskap gjennom bærekraftig marin matproduksjon og utvikling av robust regional verdikjedeutvikling</i>», enten som nytt punkt 2.1.6 eller å innarbeide det under pkt. 2.1.3.	- Det som Innakva etterlyser er delvis omtalt i selve <i>planen</i>. Der står det blant annet at det er store ubenyttete potensialer innen akvakultur og at satsingen på innovasjon og entreprenørskap innen både grønn og blå verdiskaping må fortsette. Det er korrekt at det ellers ikke står så mye om blå næring i målformuleringene, men disse er bevisst holdt mer generelle, istedenfor å fremheve enkelt næringer. - Det fremgår ikke av innspillet hvem som bør ha ansvar for å utarbeide en strategi for bærekraftig marin verdiskaping. Hvis tanken er at fylkeskommunen bør ta ansvar for det, må dette spilles inn til kommende regional planstrategi for Agder, fordi det er i den forbindelse det vurderes

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	• Foreslår å supplere pkt. 2.3.2 om næringsarealer med «<i>inkludert kunnskapsbasert planlegging og samordning av sjøarealer for bærekraftig marin næringsutvikling</i>». • Foreslår et nytt punkt 2.3.4 «<i>Utvikle regionalt samarbeid om kystsoneplanlegging og bærekraftig bruk av sjøarealer.</i>» • Foreslår et nytt punkt 2.4.4 «<i>Stimulere til utvikling av sirkulære og bærekraftige løsninger innen akvakultur og marin bioøkonomi.</i>»	hvilke planer og strategier fylkeskommunen skal utarbeide. • Forslag om å ta inn et nytt tiltak 2.1.5 om utvikling av blå næring: Fylkeskommunedirektøren er ikke imot utvikling av bærekraftig marin næring og marin verdiskaping, men mener det blir feil å fremheve utviklingen av én konkret næring i dette handlingsprogrammet. <i>Et av undertiltakene som Innakva spiller inn her - kartlegging av potensielle sjøarealer for akvakultur - vurderes imidlertid å passe godt inn i handlingsprogrammet, dog heller under mål 2.4 om det grønne skiftet og sirkulærøkonomi. Innspillet tas dermed delvis til følge.</i> • Forslag om å ta inn et nytt tiltak 2.1.6 om å styrke regional matberedskap gjennom bærekraftig marin matproduksjon og en robust regional verdikjedeutvikling: Også her mener fylkeskommunedirektøren at det er bra å jobbe for dette. Men i og med at Regionplan Lister mangler et eget mål om å satse på marin verdiskaping blir det feil å fremheve én konkret næring og legge inn flere tiltak om dette i handlingsprogrammet. Det vil være mer naturlig å fortsette å samarbeide om regional verdikjedeutvikling gjennom fylkeskommunens matsatsing «Fôra - Matregion Agder», der også Innakva er med, uavhengig av dette handlingsprogrammet. • Suppleringsforslag 2.3.2: Forslaget om å tilføye noe om kunnskapsbasert planlegging og

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		samordning av sjøarealer under tiltaket om samordning av næringsarealer vurderes ikke i tilstrekkelig grad å være forankret i plan- og næringsnettverket som har spilt inn det opprinnelige tiltaket og som har ansvar for å gjennomføre det. Innspillet tas derfor ikke til følge. • Forslag nytt tiltak 2.3.4: Det er en fornuftig tanke å samarbeide om kystsoneplanlegging på tvers av kommunegrensene, men forslaget vurderes ikke å være tilstrekkelig forankret hos hverken Listersamarbeidet eller i kommunene. Det er i forbindelse med utarbeidelsen av de kommunale planstrategiene at kommunene kan vurdere om de ønsker et regionalt samarbeid om kystsoneplanleggingen. • Forslag nytt tiltak 2.4.4: Dette forslaget vurderes å falle under det generelle tiltaket 2.4.1 om fasilitering av industrielle symbioser og trenger derfor ikke å nevnes eksplisitt, for å unngå å fremheve noen enkelt næringer framfor andre.
Kvinesdal kommune	• Er positiv til revideringen av handlingsprogrammet, til redusering av antall tiltak og til tydeliggjøring av prioriteringene. • Er positiv til at tiltak fra det tidligere handlingsprogrammet (2021–2024) ikke videreføres i det nye handlingsprogrammet. • Anbefaler at tiltakene 1.4.2, 1.5.4, 2.5.2 og 4.4.3 konkretiseres og avgrenses ytterligere før de eventuelt tas inn i det endelige handlingsprogrammet. Slik de er formulert i	• Enig med kommunens vurdering at tiltak 1.4.2 om bærekraftig bygging av nye fritidsboliger er for uklart og for lite konkret til å fungere som et operativt tiltak i handlingsprogrammet. Tiltaket tas derfor ut av handlingsprogrammet. • Det foreslås å omformulere og presisere tiltak 1.5.4 om kunst i det offentlige rom og samtidig endre ansvarshaver fra «Kulturnettverket i Listersamarbeidet» til «Listersamarbeidet», for å fremheve at dette tiltaket også forutsetter politisk

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	høringsforslaget vurderes de som lite gjennomførbare. Ny tiltakstekst for tiltak 2.3.3 foreslås som følger: <i>«Ta i bruk og videreutvikle verktøy, metoder og innsikter fra StimuLab-prosjektet «Sammen om arealene», med særlig vekt på implementering av Kompass Lister som felles regional verktøykasse for mer helhetlig, inkluderende og bærekraftig arealforvaltning.»</i>	forankring i representantskapet i Lister interkommunale politiske råd. - Enig med kommunens vurdering at tiltak 2.5.2 (<i>«Etablere et fond med offentlig og privat kapital som kan markedsføre regionens reiselivstilbud ut mot det internasjonale markedet»</i>) kan være for ambisiøst, og at det vil kreve en god politisk forankring. Markedsføringen av regionens reiselivstilbud er en sentral oppgave som Visit Sørlandet tar seg av. Å etablere et fond som kan supplere midlene som Visit Sørlandet har til rådighet for markedsføringen er generelt sett et positivt tiltak. Lister Næringsforening må gjerne jobbe for å etablere et eget fond, sammen med banker og med eventuell støtte fra Sørlandets kompetansecfond. Fylkeskommunedirektøren kan imidlertid ikke se at fylkeskommunen eller kommunene har en umiddelbar rolle her. <i>Etter en ny vurdering foreslås det derfor at tiltaket tas ut av handlingsprogrammet.</i> - Enig i kommunens refleksjoner om tiltak 4.4.3. som handler om medvirkning av barn og unge. Det er imidlertid vanskelig å formulere dette tiltaket mer konkret på dette tidspunktet, siden tanken var at kommunene selv skulle bli enige om utformingen av slike felles retningslinjer gjennom en egen prosess. <i>For å imøtekomme innvendingen fra kommunen foreslås det likevel en liten omformulering som består i å sløyfe ordet «alle» og i å tilføye «som angår dem», for både å gjøre</i>

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		det mer realistisk og for å avgrense tiltaket til de prosessene som faktisk er viktige for barn og unge. I tillegg tilføyes Listersamarbeidet under «ansvar» for å sikre at det blir felles retningslinjer og ikke bare kommunevis, pluss at ungdommens fylkesting tilføyes som samarbeidspartner. • Enig med kommunens refleksjoner om tiltak 2.3.3. Tiltaket omformuleres slik kommunen foreslår, og ansvaret endres til «Listersamarbeidet (v/plan- og næringsnettverket)».
Lister friluftsråd	• Tiltak 1.3.1 om turstier bør utvides til å inkludere flere former for tiltak i utemiljø og tilrettelegging for friluftsliv, både informasjon om friluftsmuligheter, styrke tilbud om frilftsaktiviteter i regionen og arbeid med å sikre og ved behov tilrettelegge arealer med bred frilftsinteresse, slik som badeplasser, utfartsparkeringer mv.	• Enig med Lister friluftsråd at det er viktig at man også jobber med flere former for tiltak i utemiljø og tilrettelegging for friluftsliv enn bare turstier. Innspillet fra friluftsrådet består imidlertid av en rekke enkelttiltak. Selv om dette er gode tiltak, vurderes det at det ikke er nødvendig å ta disse inn enkeltvis i dette handlingsprogrammet, fordi det allerede jobbes med dette for hele Agder gjennom oppfølgingen av tiltakene i handlingsprogrammet for regional plan for fysisk aktive liv. • Lister friluftsråd er allerede nevnt som samarbeidspartner for gjennomføringen av tiltak 1.3.1, og fylkeskommunen ser fram til videre samarbeid med friluftsrådet både på dette tiltaket og andre tiltak for utemiljø og tilrettelegging for friluftsliv i Lister.
Lister Næringsforening (oppsummerende notat)	• Følgende tiltak vurderes som viktigst:	• Fylkeskommunedirektøren noterer seg både de tiltakene som styret i Lister Næringsforening anser som viktigst og de som anses som mindre viktig,

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
fra workshop med styret i høringsperioden)	○ 1.4.1 Styrke og videreutvikle prosjektet «Region Lister». ○ 2.1.1 Legge til rette for innovasjonssentra i regionen hvor bedrifter kan gå sammen med akademia for å styrke forsknings- og utviklingsarbeidet. ○ 2.1.3 Etablere dialogarenaer for å ta del i den nasjonale utviklingen og satsingen på beredskap og forsvar. ○ 2.4.3 Jobbe for at verdiskaping knyttet til datasenteretableringer og havvindprosjekter tilfaller regionen. ○ 2.5.2 Etablere et fond med offentlig og privat kapital som kan markedsføre regionens reiselivstilbud ut mot det internasjonale markedet. ○ 4.1.1 Opprettholde og videreutvikle en effektiv og framtidsrettet videregående skole- og tilbudsstruktur som er tilpasset elevtallsutviklingen og arbeidslivets behov. ○ 4.1.4 Arbeide målrettet med utdanning, rekruttering og videreutdanning og med å beholde nødvendig fagkompetanse i listerregionen. ○ 4.2.2 Styrke dialogarenaer og samarbeidet mellom næringslivet, ungdomsskolene og videregående skole om behovet i arbeidsmarkedet (f.eks. «bli-kjent-dag»), og	men mener at <i>ingen av de sistnevnte bør tas ut av handlingsprogrammet, med unntak av tiltak 2.4.2 om utnyttelse av spillvarme. Her mener fylkeskommunedirektøren etter en ny vurdering at dette ivaretas gjennom statlige retningslinjer og gjennom kommunenes egen planlegging.</i> • Når det gjelder tiltak 2.5.2 som opprinnelig ble spilt inn av Lister Næringsforening har fylkeskommunedirektøren etter en ny vurdering konkludert med at dette ikke bør tas inn i handlingsprogrammet likevel. Markedsføringen av regionens reiselivstilbud ut mot det internasjonale markedet er en oppgave som i dag i hovedsak ligger til Visit Sørlandet. Å etablere et fond som kan supplere midlene som Visit Sørlandet har til rådighet for markedsføringen er generelt sett et godt tiltak. Lister Næringsforening må gjerne ta ansvar for å jobbe for at det blir etablert et eget fond, sammen med banker og med eventuell støtte fra Sørlandets kompetansefond. Fylkeskommunedirektøren kan imidlertid ikke se at fylkeskommunen eller kommunene har en umiddelbar rolle her. Etter en ny vurdering vurderes det ikke som naturlig at dette står som tiltak i handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	<i>styrke ordninger for bedriftsbesøk, hospitering og praksisplasser.</i> ○ <i>4.2.3 Arbeide for at listerregionen tar mer aktivt del i traineeprogrammet Trainee Lister.</i> ○ <i>4.5.1 Jobbe målrettet med nytenking og innovasjon i utviklingen av tjenester, blant annet ved bruk av kunstig intelligens</i> ● Følgende tiltak vurderes som mindre viktig: ○ <i>2.1.4 Entreprenørskap tas inn i hele utdanningsløpet.</i> ○ <i>2.2.1 Jobbe for at alle kommuner og flere bedrifter i Lister blir sertifisert under ordningen «Likestilt arbeidsliv».</i> ○ <i>2.4.1 Fortsette med å koble aktører fra Lister til Agders arbeid med sirkulærøkonomi og industriell symbiose.</i> ○ <i>2.4.2 Legge til rette for å utnytte spillvarme til eksisterende og planlagte bedrifter.</i> ○ <i>2.5.1 Følge opp strategien for utvikling av Lister som reisemål mot 2035 – «fra ord til handling».</i> ○ <i>3.1.2 Styrke utviklingen rundt togstasjonene med boliger og næringsvirksomhet, og utvikle reiselivstilbud i tilknytning til stasjonene.</i> ○ <i>3.2.1 Utvikle og prøve ut nye kollektive mobilitetsløsninger som er fleksible, universelt utformet og har god tilknytning mellom lokale og regionale reisetilbud.</i>	

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	• Generelt er vurderingen at 45 tiltak, slik de står i høringsforslaget, fortsatt er mange. Det anbefales at fylkeskommunen velger kun 10 tiltak som bør få høyeste prioritet. Det er viktig at fylkeskommunen, og andre aktører som har ansvaret for å gjennomføre disse prioriterte tiltakene, må ha eierskap til dem.	
Lyngdal kommune	• Følgende tiltak vurderes som viktigst for Listerregionen: ○ 2.1.3 <i>Etablere dialogarenaer for å ta del i den nasjonale utviklingen og satsingen på beredskap og forsvar.</i> ○ 2.3.2 <i>Styrke samordning av næringsarealer og infrastruktur (veg, sjø, og jernbane, el-forsyning og bredbånd) i Lister, f.eks. ved å utarbeide en felles strategi for næringsarealer.</i> ○ 2.4.3 <i>Jobbe for at verdiskaping knyttet til datasenteretableringer og havvindprosjekter tilfaller regionen.</i> ○ 4.1.6 <i>Skape flere muligheter for sommerjobb for ungdommer.</i> • Det bør legges til et underpunkt under tiltak 2.3.1 (<i>Videreutvikle det politiske og administrative samarbeidet i Lister</i>) som omhandler det digitale samarbeidet som foregår i Lister via DDV og DIGIAgder. Dette gir en felles plattform for utrulling av nasjonale komponenter og nasjonal påvirkning.	• Forslag til underpunkt under tiltak 2.3.1: <i>Innspillet tas delvis til følge ved å tilføye «og digitale» i tiltaket om det politiske og administrative samarbeidet, pluss ved å tilføye KS som samarbeidspartner.</i> • Utfordringer når det gjelder kommunens økonomiske handlingsprogram på flere av tiltakene tas til orientering. Her bør fylkeskommunen jobbe godt sammen med kommunene og med Lister interkommunale politiske råd for å finne løsninger. • Forslag til nytt tiltak 3.5.2 (opprusting av Fv4080 Hausvik): Innspill som går på investering på fylkesvei bør tas som del av handlingsprogram til regional plan for mobilitet, for å sikre lik behandling av alle slike innspill samlet for Agder. Tiltaket tas derfor ikke inn i dette handlingsprogrammet. Kommunen oppfordres i stedet til å spille dette inn ved neste rulling av handlingsprogram til regional plan for mobilitet. • Forslag på nytt tiltak under mål 3.5 om å etablere et styrket interkommunalt samarbeid om beredskap og infrastruktur: <i>Innspillet tas til følge,</i>

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	• Ser utfordringer når det gjelder kommunens ansvar på følgende tiltak, med tanke på kommunens økonomiske handlingsrom: ○ 1.4.1 <i>Styrke og videreutvikle prosjektet «Region Lister» (https://regionlister.no/)</i> ○ 3.2.1 <i>Utvikle og prøve ut nye kollektive mobilitetsløsninger som er fleksible, universelt utformet og har god tilknytning mellom lokale og regionale reisetilbud (f.eks. bestillingstjenester som AKT «Svipp», med mer).</i> ○ 4.5.1 <i>Jobbe målrettet med nytenking og innovasjon i utviklingen av tjenester, blant annet ved bruk av kunstig intelligens.</i> ○ 4.5.2 <i>Øke og vedlikeholde den digitale kompetansen hos ansatte i offentlig sektor.</i> • Forslag til nye tiltak: ○ 3.5.2 <i>Fylkeskommunen har allerede bevilget 17 millioner til opprustning av FV4080. Gitt den forventede etablering på Hausvik og dets betydning for regionen anbefales opprusting av FV4080.</i> ○ 3.5.3 <i>Etablere et styrket interkommunalt samarbeid om beredskap og infrastruktur, inkludert felles avtale om beredskap mellom kommunene og arbeid for å få styrket EKOM beredskap i regionen (tilsvarende KEIV prosjektet).</i> ○ 3.5.4 <i>I samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter bidra til at viktig sivil infrastruktur i</i>	men med en litt annen ordlyd enn det kommunen foreslår, med bakgrunn i at kommune i Lister i mellomtiden allerede har inngått en ny samarbeidsavtale for beredskap: <i>«Styrke og videreutvikle det interkommunale beredskapssamarbeidet ved å etablere felles løsninger, samordne beredskapsressurser og utvikle nødvendig infrastruktur som understøtter effektiv kommunikasjon og krisehåndtering.»</i> • Forslag til nytt tiltak 3.5.4: Dette vurderes å være ivare tatt gjennom Agdertingets uttalelse fra 21. mai 2026 der Agdertinget ber fylkeskommunen, regionrådene og kommunene om å bidra til å gjennomføre en kartlegging som omfatter både tidligere relevant forsvarsinfrastruktur og relevant sivil infrastruktur som kan støtte militær aktivitet og vertslandsstøtte – herunder transport- og knutepunkt (vei, havn, jernbane og fly). Arbeidet med dette er i gang. Utover det mener fylkeskommunedirektøren at alle nivåer – stat, fylkeskommune og kommuner – må ta sin del av ansvaret for at infrastrukturen som de eier er tilrettelagt for - og tilgjengelig i ekstremsituasjoner. Det vurderes derfor ikke å være nødvendig å ta inn dette tiltaket i handlingsprogrammet.

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	<i>Lister som havner, flyplass, adkomstveier og strømforsyning til disse er tilrettelagt for- og tilgjengelig i ekstresituasjoner.</i>	
NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat	• Støtter at det settes fokus på utnyttelse av overskuddsvarme gjennom tiltak 2.4.2 i handlingsprogrammet («<i>Legge til rette for å utnytte spillvarme til eksisterende og planlagte bedrifter</i>»). Her ser NVE ansvaret hos kommunene, og at dette må inn i kommunenes arealplaner. • Viser i den sammenheng til statlige planretningslinjer for klima og energi, punkt 4.3 om arealplanlegging, der det blant annet står at kommunene skal legge til rette for utnyttelse av lokale varme- og kjølekilder, herunder overskuddsvarme.	• Når det gjelder tiltak 2.4.2 om utnyttelse av overskuddsvarme mener fylkeskommunedirektøren etter en ny vurdering at dette ivaretas gjennom statlige retningslinjer på den ene siden og gjennom kommunenes egen planlegging på den andre siden, slik NVE selv påpeker. Siden tiltaket i tillegg kan sees som en del av tiltak 2.4.1 om industrielle symbioser foreslås det å ta tiltak 2.4.2 ut av handlingsprogrammet.
Rådet for personer med funksjonsnedsettelse i Kvinesdal kommune	• Ønsker at følgende tas med under punkt 2.2: «<i>Helt med</i>». Samarbeidspartnere: Fylkeskommunen, Lister kommunene, næringslivet, Amento.	• <i>Innspillet tas delvis til følge ved å legge inn et eget kulepunkt under tiltak 2.2.2 med følgende ordlyd: «legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse, nevromangfold og lærevansker får mulighet til å komme seg i jobb (f.eks. gjennom forpliktende avtaler)».</i> Fylkeskommunedirektøren synes imidlertid ikke det er naturlig å nevne «<i>Helt med</i>» som en enkeltaktør, siden det er flere andre arbeids- og inkluderingsbedrifter og virkemidler som også vil være aktuelle her.
Sirdal kommune	• Har ingen merknader til forslag til handlingsprogram.	• Tas til orientering.
Statens vegvesen	• Listerregionen bør være aktivt involvert i planleggingen av nye E39, slik at samfunnsnyten	• <i>Forslaget om å tilføye Nullvisjonen Agder som samarbeidspartner under tiltak 3.1.1 tas til følge, men ikke under tiltak 3.2.1. Her mener</i>

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	for regionen kommer med i Nye Veier sine planforslag. • Samarbeid med Rogaland fylkeskommune på veginfrastruktur er viktig for å utvikle regionens reiselivsdestinasjoner. • Foreslår et nytt tiltak 3.1.3: «<i>Listerregionen etablerer kontakt med Nye Veier AS og prosjektene for ny E39 (E39 Lyngdal-Kvinesdal og E39 Kvinesdal-Bilstad)</i>» (Ansvar: Listerregionen. Samarbeidspartnere: Agder fylkeskommune, Statens vegvesen og Rogaland fylkeskommune). • Foreslår at samarbeidspartnere på tiltak 3.5.1 om utbygging av fylkesveg 42 suppleres med Rogaland fylkeskommune. • Foreslår et nytt tiltak 3.1.4: «<i>Økt trafiksikkerhet for pendlertrafikken</i>» (Ansvar: Listerregionen og Nullvisjonen Agder). • Nullvisjonen Agder bør tilføyes som samarbeidspartner under tiltak 3.1.1 (Hjertesoner ved skolene) og 3.2.1 (Utvikling av kollektivtilbudet / mobilitetsløsninger). • Reagerer på at det ikke er foreslått tiltak for å nå mål 3.4 (<i>Nødvendig infrastruktur for et lavutslippssamfunn er bygd ut</i>). Foreslår derfor et nytt tiltak 3.4.1: «<i>Det utarbeides et oppdatert kunnskapsgrunnlag med et areal- og klimaregnskap for Listerregionen</i>» (Ansvar: Agder fylkeskommune. Samarbeidspartnere: Kommunene).	fylkeskommunedirektøren ikke det er naturlig at Nullvisjonen Agder har en rolle. • Forslag til nytt tiltak 3.1.3: Fylkeskommunedirektøren har forstått det slik at det allerede er etablert god kontakt mellom listerregionen og Nye Veier AS om planleggingen av nye E39, og ser derfor ikke behovet for å ta inn dette tiltaket. • Forslaget om å tilføye Rogaland fylkeskommune som samarbeidspartnere på tiltak 3.5.1 om utbygging av fylkesveg 42 tas til følge. • Forslag til nytt tiltak 3.1.4: Innspillet tas ikke å til følge. Kommunene kan spille inn tiltak i sine trafiksikkerhetsplaner. I tillegg har fylkeskommunen allerede foretatt en prioritering av tiltak om trafiksikkerhet i sitt handlingsprogram til regional plan for mobilitet. • Innspillet til mål 3.4: Enig med Statens vegvesen at det fortsatt er viktig å jobbe for å få ned utslippene fra transportsektoren. Forslaget om et nytt tiltak om at Agder fylkeskommune skal ha ansvar for å utarbeide et oppdatert kunnskapsgrunnlag med et areal- og klimaregnskap for listerregionen, tas likevel ikke til følge. Agder fylkeskommune har allerede fått utarbeidet arealregnskap for alle kommuner i Agder. Dette er tilgjengelig på nettsiden agdertall.no for alle kommuner, og kan også aggregeres for alle seks listerkommuner (Arealregnskap - Agdertall). En oppdatert versjon

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		kommer til å bli gjort tilgjengelig i løpet av 2026. Når det gjelder klimaregnskap finnes det oppdaterte tall på klimagassutslipp på kommunenivå både på Miljødirektoratets nettsider, og på agdertall.no. Fylkeskommunedirektøren mener at det utover dette, med bakgrunn i politisk vedtatte innsparingskrav, ikke er realistisk at fylkeskommunen skal få utarbeidet et mer omfattende kunnskapsgrunnlag spesielt for listerregionen.
Statsforvalteren i Agder	• Bemerker generelt at handlingsprogrammet fremstår som godt gjennomarbeidet med mange hensiktsmessige og relevante tiltak som en har tro på vil øke måloppnåelsen av Regionplan Lister 2030. • Synes at tiltak 1.1.1 om et mer variert boligtilbud for alle er bra. Foreslår som supplerende tiltak at det også jobbes for at kommunen i sitt planverk åpner for bruk av kommunal forkjøpsrett til boliger, og et tiltak om at fylkeskommunen bistår kommunene med å utrede potensialet og synliggjøre muligheter for et hensiktsmessig og variert boligtilbud for ulike grupper. • Under mål 1.2 er det ønskelig med tiltak som retter seg mot å øke beredskapen knyttet til matproduksjon. Konkret foreslås det at det legges inn som et tiltak at en skal jobbe for at kommunene gjennomfører grundig planvask av eldre planer, slik at de viktige natur- og kulturressursene i kommunene blir bevart. I tillegg foreslås det å legge	• Forslag på supplerende tiltak at det skal jobbes for at kommunen i sitt planverk åpner for bruk av kommunal forkjøpsrett til boliger: Her ser ikke fylkeskommunedirektøren behovet for å ta dette inn i handlingsprogrammet. Kommunene må uansett forholde seg til lovverket, blant annet plan- og bygningsloven og boligsosialloven, og til de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. I tillegg kan både Statsforvalteren og fylkeskommunen, som en del av sitt veiledende arbeid, ha dialog med kommunene om dette temaet. • Forslag på supplerende tiltak om at fylkeskommunen bistår kommunene med å utrede potensialet og synliggjøre muligheter for et hensiktsmessig og variert boligtilbud for ulike grupper: Fylkeskommunen bistår allerede kommunene på en rekke områder, i tråd med de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. Med tanke på politisk vedtatte

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
	inn et tiltak om at den nylig vedtatte nye landbruksstrategien for Agder følges opp. • Støtter tiltakene som er foreslått under verdiskapning, herunder «det grønne skiftet» og sirkulærøkonomi. Her bør det vurderes å ta inn oppfølging av ny regional plan for grønn industri og energi som eget tiltak. Videre foreslås det at en tar inn som et tiltak at det skal jobbes for at industriaktører produserer sin egen fornybare energi på industriområder. • Foreslår at tiltak 2.4.1 formuleres mer konkret og utfyllende, slik at det fremgår eksplisitt at det ligger i «sirkulærøkonomi» at både materialer/masser/avfall og arealer skal gjenbrukes. • Det bør vurderes å spesifisere ordlyden i tiltak 1.3.1 at en skal jobbe for at turstier med ulike vanskelighetsgrad etc. kommer inn i kommunens arealplaner, samt at informasjonen om turstier tilgjengeliggjøres /synliggjøres på kommunens hjemmesider. • Foreslår at tiltak 1.4.2 om å «Legge til rette for bærekraftig bygging av nye fritidsboliger» av flere grunner bør sløyfes.	innsparingskrav i fylkeskommunen bør dette supplerende forslaget ikke tas til følge. • Fylkeskommunedirektøren er helt enig med Statsforvalteren at det er viktig at kommunene gjennomfører «planvask», blant annet med tanke på å sikre jordbruksområder. Likevel vurderes det ikke som hensiktsmessig at dette står i handlingsprogrammet. Både Statsforvalteren og fylkeskommunen har allerede mye dialog med kommunene om dette, som en del av sitt veiledende arbeid, og flere kommuner er godt i gang med dette. Generelt inngår avklaringer rundt framtidig planbehov i kommunenes arbeid med kommunal planstrategi. • Når det gjelder innspillene om å vurdere å ta inn som egne tiltak at landbruksstrategien og regional plan før grønn industri og energi skal følges opp, så mener fylkeskommunedirektøren generelt at det ikke har noe hensikt. Det skal være en selvfølge at politisk vedtatte planer og strategier følges opp, og dette trenger ikke å gjentas i et handlingsprogram til en annen plan. • Forslag til nytt tiltak at det skal jobbes for at industriaktører produserer sin egen fornybare energi på industriområder: Her legges det til grunn at kommunene forholder seg til punk 4.3. h i de statlige planretningslinjene for klima og energi som sier at «<i>Når det planlegges større utbyggingsområder skal det vurderes om det kan produseres fornybar energi på området.</i>» Det

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		vurderes derfor ikke som nødvendig å gjenta dette spesielt som et tiltak i dette handlingsprogrammet. • Forslaget om å spesifisere tiltak 1.3.1 at en skal jobbe for at turstier med ulike vanskelighetsgrad etc. kommer inn i kommunens arealplaner: Det anses ikke å være nødvendig å ta inn dette i handlingsprogrammet, fordi dette allerede er ivare tatt gjennom flere av tiltakene i handlingsprogrammet for regional plan for fysisk aktive liv i Agder. Når det gjelder andre del av forslaget om at informasjon om turstier tilgjengeliggjøres / synliggjøres på kommunens hjemmesider mener fylkeskommunedirektøren at det er unødvendig at kommunene bruker ressurser på dette, i og med at folk flest bruker allerede eksisterende apper eller nettsteder som ut.no mfl., når de ønsker å skaffe seg informasjon om turstier. Det bør holde at kommunene bare lenker videre til eksisterende nettsider istedenfor å dublere informasjonen på sine egne nettsider. • Fylkeskommunedirektøren er enig med Statsforvalterens vurderinger rundt tiltak 1.4.2 om bærekraftig bygging av nye fritidsboliger. Tiltaket tas derfor ut av handlingsprogrammet. • Forslag om å omformulere og utvide tiltak 2.4.1 om sirkulærøkonomi: Det å utvide tiltaket til også å omfatte gjenbruk av arealer vurderes å være noe annet enn det som var tanken med dette tiltaket. Selv om fylkeskommunedirektøren er helt enig i at grå arealer bør utnyttes og prioriteres, trenger ikke

Avsender (alfabetisk)	Sammendrag av høringsuttalelsen	Kommentarer og vurderinger - Forslag til endringer med grønn skrift
		det å stå som eget tiltak i dette handlingsprogrammet. Det er heller noe som både fylkeskommunen og Statsforvalteren generelt bør samarbeide om i sin veiledning av kommunene.
Universitetet i Agder	• Mener forslaget til handlingsprogram er godt utarbeidet, og det er positivt at ungdommens meninger er fremhevet. • Med tanke på sammenfall med prioriteringer i UiAs strategi 2025–2028 og UiAs styrevedtatte plan om fleksible utdanninger løfter UiA spesielt fram kapittel 4 (Utdanning, kompetanse og tjenesteinnovasjon) som viktig. • Nevner konkret tiltak 4.2.1 om forutsigbare og tilgjengelige utdanningstilbud på universitets-/høgskolenivå som viktig, og mener at dette samsvarer godt med UiAs plan om fleksible utdanninger. Det støttes at det konkret arbeides for å sikre forutsigbarhet gjennom statlig finansiering. • Med bakgrunn i utviklingen av kunstig intelligens og store demografiske endringer, fremstår det også særlig viktig at regionen jobber for å løse tradisjonelle oppgaver på nye og ressurseffektive måter (jf. mål 4.5). Her er det store muligheter for fortsatt godt samarbeid mellom Lister og Universitetet i Agder.	• Universitetet i Agder tilføyes som samarbeidspartner for tiltak 4.5.1 (<i>Jobbe målrettet med nytenking og innovasjon i utviklingen av tjenester, blant annet ved bruk av kunstig intelligens</i>).